Elena Moșuc aclamată la Opera din Iași

(Costin Popa – 18 decembrie 2013)

Sală arhiplină, public în picioare, entuziasm, flori, ovații, într-un cuvânt, atmosferă de sărbătoare. Eveniment major! Așa cum știe să construiască managementul Operei Naționale Române din Iași. Și de această dată cu sprijinul unei cărți câștigătoare, Elena Moșuc, soprana adorată în orașul natal și în toată țara, soprana renumită și iubită în lume, soprana aplaudată la Scala și Viena, Salzburg și Barcelona, Zürich, Berlin și Verona, soprana a cărei autoritate în stilistica belcantoului romantic i-a adus un binemeritat loc de frunte în generația ei, la scară internațională. La Iași a revenit după 11 ani de absență într-un spectacol cu „Traviata", operă care i-a prilejuit marele debut la Scala din Milano și datorită căruia a fost rechemată imediat pe celebra scenă pentru alte două opusuri verdiene, „Rigoletto" și „Luisa Miller".

Noi valențe interpretative

La vârsta maturității creatoare, Elena Moșuc a adăugat rolului Violetta noi valențe, validându-și excelența. Sprijinindu-se pe culoarea îmbogățită de glas cu care își înzestrează lecturile în aceste momente de vârf ale carierei, pe faptul că abilitățile de preluare a lejerităților scriiturii au rămas, ca și ambitusul, intacte, bazându-se pe construirea inteligentă a rolurilor, pe diversitatea expresivă, pe transpunerea detaliată în sunet a inflexiunilor textului, servindu-se de tehnica ideală care îi permite nuanțări rafinate ce își au sorgintea în interpretarea exemplară a partiturilor pur belcantiste, nuanțări pe care le-a transpus în stilistica romantică verdiană, Elena Moșuc i-a dăruit Violettei eleganță, vivacitate, fragilitate, sensibilitate, sentimentul puternicului „coup de foudre" la întâlnirea cu Alfredo, trăirea iubirii nemărginite, tăria de a suporta conflictul interior la șocul dialogului cu tatăl Germont, generozitate, simțul tragicului, din nou iubire, până în pragul dramatic al sfârșitului.

Față de ceea ce cunoșteam din tălmăcirea pe care Elena Moșuc o oferise publicului de la Scala, față de cântul în continuu legato, față de perlatura perfect intonată a coloraturilor, față de pianissimele teleportate în eter, Elena Moșuc a impresionat acum și prin accentele pătrunzătoare ale atacului „Sempre libera" (prima arie), prin tulburătorul „Morrò!" (duetul cu Germont), prin cutremurătorul „Gran Dio! Morir sì giovine" (scena finală), ca și – la polul opus – prin sfâșietoarea adresare pe fir de voce „Alfredo, Alfredo, di questo core" (actul al III-lea) încărcată de tristețe. Aria „Addio del passato" (ultimul act) a fost o bijuterie interpretativă cu desene melodice de lungime infinită, încărcate emoțional și străbătute de pianissime imponderabile. Elena Moșuc a măiestrit finalul celebrei pagini printr-o perfectă „messa di voce" (atac moale, urmat de crescendo la forte și decrescendo înapoi la piano, într-o singură respirație) pe nota de La natural a frazei „Ah, tutto, tutto finì...", după care a oprit răsuflarea în sală prin ultimul sunet, tot La natural acut, pianissimo interminabil.

O noutate. Elena Moșuc a încheiat marele concertato de la sfârșitul actului al III-lea cu un arpegiu ascendent finalizat cu un Mi bemol acut „di forza" care a dominat ansamblul cor – soliști, o notă care nu apare în partitură. Așa a procedat și Maria Callas într-un spectacol din 1952 de la Palacio de Bellas Artes din Mexico City. Spectaculozitate maximă și strălucire. Totuși, și atunci, și acum, Verdi s-a răsucit în mormânt...

Elena Moșuc a avut în scenă un look de senzație iar costumele alese special pentru ea de renumita creatoare Doina Levintza i-au venit de minune. O Violetta hollywoodiană într-o producție învechită (Anda Tăbăcaru Hogea – Rodica Arghir), schematică, făcută pe economie, săracă ideatic. La nivelul ridicat la care se află astăzi Opera Națională Română din Iași, o nouă mizanscenă a capodoperei verdiene este imperios necesară.

(O precizare. În text, am preluat împărțirea în 4 acte, tradițională cândva în România și folosită și acum în spectacol.)

Scena lirică ieșeană...

... are o bună pepinieră de tineri cântăreți. Am constatat cu diverse prilejuri. Acum, tenorul Florin Guzgă, 28 de ani, a interpretat rolul Alfredo afișând un glas liric frumos timbrat, care se dezvoltă deosebit de consistent în registrul acut și care se bucură de un potrivit volum sonor. S-a aflat la debut în rol și este la început de carieră. De aici, rigiditățile în joc sau alura deloc poetică. Este încă inexpert în construcția nuanțată a frazei, în mânuirea coloristicii, cu unele durități șarjate (tirada forțată la finele actului al II-lea) sau cânt prea sever în duetul „Parigi, o cara" cu Violetta. Încă se sprijină pe nazalizări, dar studiul îi va arăta calea spre progres.

Baritonul Ciprian Marele a fost Georges Germont. A propus un personaj destul de liniar și amorf, reținut în a proiecta vocea, oricum nu foarte amplă și cu ușoare probleme de intonație.

Elena Moșuc
(aplauze după actul I)

Ciprian Marele și
Elena Moșuc (actul II)

Elena Moșuc (actul II)

Florin Guzga și
Elena Moșuc
(actul III)

Elena Moșuc și
Marinela Nicola
(actul IV)

aplauze la final

Îi voi nota și pe interpreții rolurilor secundare, ordonând întrucâtva: Marinela Nicola (debut în Annina), Maria Maxim Nicoară (Flora), Octavian Dumitru (Marchizul), Iulian Ioan Sandu (Baronul), Victor Zaharia (Doctorul), Andrei Apreotesei (debut în Gaston), Dragoș Dragomirescu (debut în Giuseppe), Ionuț Todică (Comisionarul și Grădinarul). Destul de inegali, unii față de

ceilalți. Nu uit să subliniez că una din cheile unui ansamblu bun de operă este omogenitatea și nivelul ridicat al comprimarilor.

La pupitru, dirijorul croat Ivo Lipanović a condus oarecum contradictoriu, îndeosebi în ceea ce privește agogica. Dacă tempii au fost în general bine cântăriți, cu înclinație către alertețe, totuși accelerări surprinzătoare s-au strecurat în actul al III-lea, față de lecturi mai rărite în duetul Violetta-Germont sau la intrarea subsecventă a lui Alfredo din actul secund. Mâna șefului de orchestra a fost însă fermă și a rezolvat rapid germenii de decalaj din dialogul dintre Alfredo și Baronul Douphol din scena balului Florei Bervoix... Instrumentiștii l-au urmărit cu atenție și, în afara acompaniamentului, au oferit frumoase realizări din partea „cordarilor” în cele două preludii, la primul și la ultimul act. Corul pregătit de Manuel Giugula, ca și baletul (coregraf Gheorghe Stanciu) și-au adus contribuția pozitivă la reușita serii.

În pauza spectacolului, în minunatul foyer al Operei a avut loc lansarea națională a noului CD „Elena Moșuc – Donizetti Heroines”, apărut recent la renumita casă de discuri Sony Classical. Au rostit scurte alocuțiuni Beatrice Rancea, managerul Operei Naționale Române din Iași, Elena Moșuc, Ivo Lipanović, dirijor și pe disc, Gheorghe Nichita, primarul municipiului, precum și semnatarul acestor rânduri.

După marele succes de la Iași, Elena Moșuc va relua rolul și la Opera Națională București, în ianuarie, într-o zi aniversară pentru Divă.